

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Minister našim uradnikom.

V sobotnej seji državnega zbora so se z višjega mesta izgovorile besede, katere se nam jako važne zdó, in na katere naj bodo posebno opozorjeni naši gospodje uradniki po Slovenskem, ki naj si te besede svojega vrhovnega načelnika ministra Taaffeja — kajti on jih je govoril — prav dobro zapomnijo, zlasti zdaj pred volitvami. Reči moramo, da tako poštene besede skoro da nijsmo z ministerske klopi slišali v Avstriji, zato je pa ne bomo pozabili. Nemški beroči uradniki pa naj si ne pozabijo kakšen eksemplar nedeljske nove ali stare „Presse“ od zadnje nedelje spraviti, da tudi oni ne pozabijo, kaj je vladna volja.

Slovanski poslanec iz Morave dr. Kusy je namreč rekel v svojem govoru: „Upravna birokracija je po deželi protivna ne le vsemu narodnemu prizadevanju v političnem, temuč tudi v kulturnem oziru. Duh sovražnosti in sumnjičenja zoper opravljene želje Slovanov, ki ga kažejo uradniki, vzbudil je v prebivalstvu srd in jezo do oblastnij. Ali misli Avstrija, da bode mogla kakovo dobro misliti mej novodobljenimi Jugoslovani dovršiti, če starodobljene svoje Slovane zatira. Vlada in njeni organi naj bi vendar kaj premislili in ne več tako sovražni bili narodnim prizadevanjem našega ljudstva.“

Ker so uže prej naš dr. Vošnjak, Pražak, Wurm, Vitezić in dr. jednake tožbe govorili, vstane minister grof Taaffe in pravi: „Jaz obžalujem, če so res nekateri uradniki s svojo animoznostjo (so-

vražnostjo) do slovanskega naroda njega národní čút žalili. Jaz hočem na vsak način, kolikor bode mogoče, na to delati, da bodo uradniki pred očmi imeli, da svojo dolžnost skrunijo, če kažejo zoper kako národnost kakšno protivnost.“

To so zlate ministrove besede, katere naj se po uradih v steklene okvirje in na steno denejo, posebno pa nemškutarskim agitatoričnim uradnikom pred nos, da jih bodo vsak dan brali.

Posebno pa zdaj v Ljubljani pred mestnimi volitvami gospodom uradnikom živo priporočamo, naj študirajo pomen teh besedij in naj iz njih prepričanje dobivajo, da prihajajo in so blizu uže drugi časi, ko ne bode več „huda denunciacija“, če je bil kdo tožen, da vedno lojalnej narodnej stranki nij dovolj protiven in sovražen.

Ko je bil lani prišel novi deželni načelnik g. Kallina, obljubil je javno, pravičen biti in objektivni obema strankama. Tačas smo se njegove besede veselili, kakor se je „Tagblatt“ repenčil, vedoč, da z objektivnostjo njegova stranka obstati ne more. Zdaj slišimo obljubo objektivnosti naravnost z ministerskega stola, in veseli nas, da ima isto adresno.

Če vlada tako govori in tudi tako dela, potem jej nijsmo sovražni, potem se bode smela vse podpore od strani narodne stranke v svesti biti, katera nič drugega nehoče, nego da se povsod spoštuje národní čút, in da se nam dajo vse garancije, ki so za ohranitev naše narodnosti potrebne.

Iz tega pa tuli sledi, da odslej mora

nehati ono rovanje pri volitvah zoper narodno stranko. In uže pri prihodnjih volitvah II. razreda 16. t. m. v Ljubljani bomo pazili, ali se bodo besede ministrove izvrševale. In o tem prosimo, naj se nam zaupno poroča natanko.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. aprila.

Nové volitve za državni zbor bodo, kakor zadnja „N. Fr. Pr.“ zopet poročá, uže za mesec junij razpisane. Po sklepu državnega zbora bode mnogo novih udov gospodske zbornice imenovanih, (pairs-schub).

V **državnem zboru** je v budgetnej debati bila 5 aprila sprejeta vsa terjatev potrebe za ministra notranjih zadev. Grof Taaffe je pri tej priliki izpregovoril važne besede, katere ocenjujemo na prvem mestu tega lista. Razen tega je odgovoril Pirquetu z obljubo, da bode vlada za ceste odslej bolj skrbela; poslancu Harantu je obetal, da bode postavljena potepuha vlada še bolj ostro rabila, in sploh je bil na vse kraje prijazen.

Vnanje države.

Iz Bukarešta se poročá, da sta senat in zbornica sprejela spremembo ustave, kakor je bila potrebna vsled neodvisnosti Rumunije in vsled odstopa Besarabije ter pridobitvenja Dobruče.

Albanci so poslali deputacijo v Rim ki bode govorila za to, naj se Epir ne odstopi Greciji. Deputacija pojde v Pariz, na Dunaj, v London, Berlin in Peterburg.

Grška žuga, da bode Turčiji vojsko napovedala, če ne doseže svojih terjatev glede razširjenja svojih mej v Epir in Tesalijo. Bode teško kaj, ker če si Grecija nij upala tačas po orožji poseči, ko se je borila Turčija proti Rusom in Srbom, ne bode se ni zdaj.

Garibaldi je s svojega otoka Kaprere prišel v Rim, kjer je bil na kolodvoru navdu-

Listek.

Jezikoslovne reči.

Iz Slovenije. — M.

U bodedo pisali namestu v.

(Dalje.)*

Po časnikih je bilo čitati, da je star pes miša požrl, pa miš mu je želodec prejedla, da si je pot na venkaj naredila; nasledek je bil ta, da je pesu ta skrek žitek pojedel. Ali ni v Rusiji tu nekaj tácega? Koliko življev, rusko žitje ujedavnih ima Rusija prebavljati! Legijon „mišev“ je, koje mora Rusija prenaroditi, legijon jih je zunaj, s kojimi se mora boriti s posebao armado! Ali bo to dober tek imelo, in kdaj, tega mi ne vemo, to vé le on, ki národe povzdiguje in ponižuje. „Eni tako uče, drugi jim verjamó, oboje brez premiselka. Človek rad vrjame, kar ga veseli“, in kar želi, da bi bilo. („Zvon“ 1877, 126.) Ne zidajmo si zlatih gradov v oblake,

*) Glej štev. 78.

ne mislimo tako površno, ne zibajmo se v nadah, tako usodepolnih in strašnih hladnemu razumu. „Najbolj se je bati te pogubne površnosti mladim narodom, katerih omika ni izrastla iz narodnih tal, a razvila se je pod mogočnim uplivom tujstva. Taki se le preradi slepe z unajnostjo“, pravi na nekem mestu g. prof. dr. Celestin. („Zvon“ 1877, 61). G. n. navaja primer: „Francoski normandizem, provincijalizem itd., se je zvil v en francoski literaturni jezik Ravno to se bo s časom zgodilo z vsemi slavjanskimi plemeni“. Da je s francoskimi narodi tako bivalo, je gotovo, a da bode jednako, in celo „po zakonu narode“, tudi „z vsemi slavjanskimi plemeni“, to je, da se optimistično izrazimo, negotovo. Ta primer za naše slavjanske težnje nikakor ne velja. Ona „francoska plemena“ so bila v okrožju „francoske“ države, kakor smo tudi mi v okviru avstrijske države; ali smo mi v okviru ruske države? Onih plemen govoriščina se je zlila — kako? pove zgodovina —

v „en“ francoski jezik, ali se imamo tudi mi zarad tega zlit v en, nemški, jezik? Ali ni dosti, da nas nemščina zaliva? Ali ne reagiramo iz vseh moči proti temu, ko čutimo, da nam nemška pijavka sesa slovansko kri iz srca? Ne bodimo podobni jetičnemu človeku, ki ozdravljenja pričakuje do zadnjega diha. Bodimo zadovoljni, če se moremo Hrvatov okleniti, Hrvati pa nas. Poprej bodedo mi pali pod troče kolo zgodovine, kakor se bodo zlila slovanska narečja, kajti „boj za bitje se bije z ljuto neusmiljenostjo Ko bi pali, morali bi prokleti svoje zdanje probujanje, svojo novo, mučnejšo agonijo, in umirajoč klicati: poslednje je blo huje od prvega“ pomenljivo piše g. Celestin, bivši ruski profesor in ruski doktor. („Zvon“ 1877, 125.) Zatorej „pustimo vse prazno upanje in pričakovanje; tako je“ („Zvon“ 1876, 302.); „pustimo prihodnost in skrbimo za sedanjost“, veleva profesor g. Stritar, ki tudi nekaj vé, („Zvon“ 1877, 159.), in kar morajo tudi „Novice“ potrditi.

šeno pozdravljen od množice. Ker je zelo bolán, prenesli so ga v blazine zavitega k njegovemu sinu Menottiju.

Angleški uradni list priobčuje depešo britanskega agenta od 1. aprila, v katerej poroča, da je *Zulu*-kralj Cetewayo poslal v angleški tabor poslanika, kateri je rekel, da Cetewayo nij nikoli vojske z Angleži želel. On je pripravljen mir narediti.

Dopisi.

Iz Cerknice 5. aprila [Izv. dopis.] J.— Lep večer je bil to — 30. marcija. Pomladansko solnce izvabilo je novo gibanje v naravi; novo veselje razodeva se krog in krog. Mirno leži jezero v zelenem Javornikovem podnožji; otožno si gledava on svojo belo-sneženo glavo v jezuru: zaviti v mrzli plajšč zavida oživelo brstje, novo petje in prerodo v lepej dolinici pod seboj. —

Kaka lepa harmonija vlada tu! Kaka lepa národna pomlad izbudila se je tudi v dolini — v Cerknici, kako čvrsto narodno gibanje veja tukaj!

Od nekedaj znano je rodoljube notranjsko: narodna podvzetja, volitve, kjer so ti notranjski rodoljubi prvi korakali, ter stali moško kot skale na voliščih za našo reč, pričajo dovolj o njem.

Ali društveno življenje spalo je v Cerknici videzno zimsko spanje. Pod sneženo odejo bilo je polno materijala za delo, za življenje. G. Grbič znani naš skladatelj in rodoljub pride les, ter sestavi „Narodno bralno društvo“. Napravilo je to takoj pred pustom dve veselici. Mej tema bila je maskarada res sijajna. Vsaj 40 finih mask rajalo, smijalo se in plesalo je v pretesnih prostorih. Orjent, Španija, Bismarck, tuje in domače noše, karakterji iz oper in šegavost vsakdanja — vse je bilo v najbolje okusnem okvirju zastopano.

„Na pomlad bomo peli in igrali“ čul sem energični glas g. G. tičas. In v istini kakor iz tal izklical je on lepo število igralcev in igralcev okrog sebe. To je šumenje, to je rojenje, letanje, dejanje in veselje, kakor v panu okrog skrbne matice!

30. marcija bila uže druga gledališka predstava. Program bil je primeroma jako bogat. Čveterospevi peli so so izbrano lepo. Grbič-eva nova skladba „Zdravica“ bo gotovo unárodila se. (Čujem, da namerava g. G. izdati svojo bogato novejšo zbirko kompozicij. In kako

bode ti popevajoč narod slovenski sè podporo? Za trud bo moral g. skladatelj trpeti še gmotno izgubo — ka-li?!)

In igri ta večer — igrali sti se nebeško dobro. Nekako tesnim srcem pričakoval sem, dokler se je odprlo zagrinjalo. Ali uspeh prekosil je vsako pričakovanje! Obedve igri: „Svoje glavneži“ in „Mutec“ imata še precej dejanja, dosti zapletkov in čist, gladek jezik. Ne pišem tukaj, da bi hvalisal in se lizal. Resnica je, pové se lahko očitno v obraz, da je vseh ednajst oseb v obéh igrah igralo iz nenadno izbrano. V „Svoje glavnežih“: oče, mati, mož, žena in hišna pa sluga — vse se je tako lepo strinjalo, vse je bilo popolna celota, nihče nij kazal treme in „kurjega polta“ prvencev. „Vodo bi v Savo nosil“, da bi kaj govoril o moži in o očetu v „Mutci“: on je stvaritelj in učitelj, in vodnik vsemu in povsod! Pa ženka njegova? Tista nježna, nagajiva blondina! Mati njena bila je izvrstna; poznana s postonjskega odra. In mož njen igral je premišljeno, razumno — in tako pridni sluga. Ti pa brčka hišina, ti si bila v svojem elementu, kakor riba v vodi.

In v „Mutci“ nastopilo je šest oseb, pa pet novih. Odkod toliko zdravega, podvzetnega materijala g. G.? I ta igra ponesla se je jako dobro! Gotovo ne hvalim zastonj! Razumna igra, gladki dialogi — vozal za vozal razvozljal se je lično in urno. Lepa prikazen bila je divna mati, lep talent strinja se s pridnostjo pri njej! A škodilo bi jej ne, da bi hotela v starih rolah malo stareja biti; in to velja za vse naše mladenke! To zahteva dramaturgija! No, in pa doktor? Ta presneti dr. Skaza, kako si bil ti moder in dober; mrtve bi bil skliceval v življenje! Tebe moramo poslati na romanje našim renegatom za „žile tipat“. No, če se zmotiš, in jih kje drugod potipaš, nič ne dé, se bodo morda še poprej preobrnil. Pri slugi „Luki“ zapazil sem talent naraven, šegav, kar se redko najde „inter plebem“. Natoren humor, da je le kaj. In „Mutec“ sam bil je mutasti mutec, lesen, kakor se je spodobilo! Comme il faut!

Kako človeka veseli tak naroden večer, tak napredek, postavljen na trdnih tleh! Pa tudi g. rešpehtar, ki so slučajno tudi okoli pregledavali, kaj je prav in kaj nij prav po šolah, bili so navzoči, ali bolje, počestili so nas s svojo sl. navzočnostjo, in dejali so na

ves glas: „sehr gut!“ Tudi vam velja g. rešpehtar Simove garde: „sehr gut, brav aufgeführt!“ Suh, kakor suba južna, pohleven kakor jagne, ulekli ste kedaj, ko so bili še manjši davki in manj renegatov zvonec „za ure“ v ljubljanskih šolah. Bewegung, intelligenz in pedagogischer „fortschritt“ pa — dieti, okročili so tisti del vašega telesa, za katerega se vse peha in poti (pa sredstva so razna!) tako vidno in lepo — in brado podprli so s tremi podbradki. Povejte vi svojim pajdašem, kakov duh, kakov narod biva „extra muros“ slovenske metropole! Le tako naprej vrli Cerkničani!

Želeti je, da bi se na tak način na več krajih probujal narodni ponos, narodna zavest po igrah in petji. Poprej, kedaj, koliko društev imeli smo: bilo je vse preburno, zidano na pesku! Mislilo se nij na obstanek in prihodnost, na viharje in na duševno hrano. — Na odru navadi se človek ponaše, življenja, govor domač upeljava se tu v srednji, zane-marjeni stan, boljše moči iz priproste mase likamo tukaj. Torej reelno zopet na delo!

Koncem naj omenjam še, da se je navdušeno sklenilo s pomočjo dekanskega in občinskega urada praznovati srebrno ženitev Nj. Veličanstev. Prav tako rojaci! Kažite renegatom, prusijakom in birokratom, da nam je res za Avstrijo mar, in na § 19. ustave, da smo lojalni Slovani in hočemo biti. Naj bode vsa slovanska „Slovenija“ jeden kres na slovesni večer. — Tukaj bode razsvitljava na predvečer, slovesno zvonjenje, pod milim nebom zabava v obliči kresov. Na 24. pa bode služba božja, banket, in na večer slovesna beseda z igro. O tem poročam svoj čas.

Iz Ilirske Bistrice 5. aprila [Izv. dop.] Ilirsko-bistrsko-trnovska čitalnica se je zjediniła z županstvi Bistrica-Trnovo, ter veselico 24. t. m. na čast Veličanstvoma, presv. cesarju in cesarici, ob priliki srebrne poroke s sledečim programom priredila.

Dne 23. aprila ob 8. uri zvečer svira po Bistrici in Trnovem godba, mej tem sta obe vasi razsvitljeni in iz možnarjev se 21krat ustrelji. Zažgô se okolo po holmcih kresovi. Dne 24. aprila naznanja pritrkovanje zvonov ob zori slovesni dan, mej tem se iz možnarjev 21. krat ustrelji. Godba svira po omenjenih vaseh. Ob devetih uri zjutraj slovesna sv. maša

„Čem prej si izberemo en obščislavjanski jezik, tem prej bomo duševno edini“, pravi g. η. Tacega jezika nam ni treba niti zberati niti krpati in ustvarjati. Tak jezik že biva. „Ali ne vemo že vsi, da takega jezika nam ni treba ustvarjati, ker je uže ustvarjen“, po pravici praša profesor gosp. Stritar. („Zvon“ 1877, 158). Tukaj nam ni na voljo dano, nam ni dovoljeno, to ali ono rusko obliko si omiliti in v slovenščino urivati, češ, tako se bodemo približali ruskemu, občno-slovenskemu jeziku, kakor ima na umu g. η, dejaje da z „nesrečnim v“ se jim bodemo približali, s srečnim u pa se oddaljili od njih. Ruščino imamo tako uzeti, kakor je, z vsemi njenimi prednostmi in nepopolnostmi. Če imamo slučajno kako napako v svoji pisavi, ki bi bila nekoliko podobna ruski obliki, kar se od sedanjega predloga „v“ nikakor ne more trditi, še ni dovolj razvidni razlog, da jo imamo čuvati kot nedotakljivo svetinjo. In če bi bili res toliko nesrečni in trdokorni, da bi ohranili to nesrečno obliko v, bode li za

to smet, kakršna je napčna oblika v, mesto pravega u, naša slovenščina podobnejša ruščini? Ali se bodemo s tem ruščini res kaj približali? In ko bi se — „Ali ni prišel pri nas že vsak pametni človek do tega prepričanja, da s tistim večnim približevanjem in mešanjem si ne ustvarimo nikedar splošnega slovanskega jezika, katerega si vendar vsi tako želimo!“ („Zvon“ 1877, 158.) Skoro verjetno je, kako morejo sicer ugledni možje to pokvarjeno obliko čestiti in zagovarjati — in to celo sè stališča približevanja k ruščini — kot narodni talisman. Rekli smo: pokvarjeno obliko. — Metelko je hotel naš polglas s posebnim znamenjem nadomestiti: v' mest'.*) Pa apostrof, namestujoč polglas, z Metelkovim znamenjem vred smo iz službe odpustili; samostavniku smo dali u, kar je prav, predlog, enosložni predlog, smo pa v obliko konsonanta utaknili, kar ni prav, kajti narod temu še zmirom ugovarja.

*) Znamenja za Metelkov polglas nij.

Opomba stavčeva.

Predlog v obliki v je kakor brez duše telo. Predlog u nas kar nič ne zadržava, da bi z Rusi tem preje „duševno edini“ ne bili. „Duševno“ smo že zdaj, morda bolj ko je dobro.

G. η praša: „čemu se mi Slovenci čedalje bolj oddaljavamo od ruskega jezika, mesto da bi se mu bližali?“ Rekli smo že, da s takim približevanjem nikamer ne pridemo, ne glede na to, ali se imamo res Rusom približavati — v sedanjem, tako resnem, opasnem času. Ali ima ta čudna oblika v res toliko magično moč v sebi, da od nje odvisi naše približevanje in oddaljevanje? Tudi v nasprotnem pripadu, če sprejmemo obliko u, se ne bomo od Rusov oddaljili, nego bodemo se jim približali, in sicer na kolikor tudi oni pišejo u. Ako pomislimo, da lahko skoro vse tiste glagole v ruščini s tem predlogom u zložene brez premembe tudi v slovenščini pridržimo, moramo reči, da se bodemo od Rusov oddaljili, če bomo v tako bašibozukovski pisali, kakor ga zdaj. Čemu bodemo prevajali ruski predlog u, če ga tudi v slovenščini lahko

z zahvalno pesnijo. Mej mašo spuste se 5krat možnarji, vselej po 3 strele. Pri maši poje moški zbor. Po maši se pelje vrstoma z zastavami šolska mladina v čitalnico, kjer se bodo otroci z jedili okrepčali in potem na prostem peli in deklamovali sledeče: 1. „Moja Avstrija“, 2. Vse za vero, dom cesarja; 3. Roža med trnjem, 4. Sirota Jerica, 5. Pevčeva kletev, 6. Ptica pivka, 7. Ljudmila, 9. Junakov grob, 10. Zahvalni govor gospem in gospodičnam. Pred otročjo veselico kratek nagovor učitelja do mladine o pomenu slovesnosti: — Ob 2. uri popoldne po otročjej veselici prične se za povabljenе goste slavnostni obed, za krasni spol posebej takozvani „damen piknik“. Pri določenih napitnicah slavnostnega banketa se strelja in godba svira pri prvi napitnici „cesarsko pesen“ pri drugih napitnicah druge primerne. Ob 4. popoldne beseda s tombolo, katero da čitalnica. Program: 1 Deklamacija, 2. Moški zbor, 3. Krst pri Savici predstavljen po 3 deklamatoričkah močéh, 4. Petje moški zbor, 5. Tombola, 6. Plesni venček. Vstopnina prosta.

Iz Primorja 6. aprila [Izv. dop.] Pri goriških Slovencih — kakor v srcu vsakega poštenega Avstrijca je zdaj po tržaških volitvah pravo veselje. Tlačil je oholi lah nas Slovence — da je bilo groza, a mi nismo imeli pravice niti prilike na pravem mestu povzdigniti glas, da bi rešili uže tako zatirani ubogi naš narod pred napadi tega inorodca in veleizdajnika, kateri želi imeti samovoljno oblast celega Primorja. Pokazali so narodnjaki, da slovenski narod ne umira (kakor je neki dopisnik v starej „Pressi“ trdil) nego, da dela na to, ohraniti si stanje, stanje katero ga povzdiga v vrsto izobraženih evropskih narodov. Združena moč rodi združeno zmago, sijajno in čestito. — Slava, volilci tržaški, ki ste neustrašeno stali v boji za najsvetejšo stvar . . . grom na vas izvrške ljubega naroda, ki ste pokazali strah, pa jo pobrali v nam Slovincem in celej Avstriji sovražni laški tabor. Slovencu je Bog dal uže pri rojstvu dar bistroumnosti, da dela za blagor in prid svoje domovini, dodelil mu je dokaj moči, da stopa iz stópinje na stópinjo na vrhunec raznih častij, zakaj bi tak dar sam teptal z nogami v nič, zakaj bi se sramoval svoje narodnosti, zakaj bi ne žrtvoval svoje duševne zmožnosti v priid naroda, ki se razvija in cvete?

rabimo, to je gotovo, da ne pri vseh besedah na pr.: ukaz, sl. zapoved (okaz), udržitj, sl. pridržati, (zadržati) itd. Tudi Srbohrvati so pisali svoje dni, kakor smo že povedali: ukaz, vszkok, vzmati, dasi je bil celo akcent na prvem delu besede. Toda Srbohrvati so tekom časa napredovali, in dandenes nijedno dete več tako ne piše. Ko bi hotel dandenes kdo glede na ruščino „u Hrvatih“ zagovarjati ta v, kakor se to pri nas godi, rekali bi posmehovaje se mu, da se mu je kolesce potrló. Če mi te oblike u, kakor jo narod prav govori, ne sprejmemo v pisni jezik, kakor so to storili tudi Srbohrvatje, kažemo s tem, da ne znamo in ne čemo napredovati in tako bomo storili korak nazaj, korak najmanj za sto let.

„Bolgari in Srbi ne delajo korakov nazaj; oni si gladijo pot k središču“. Dobro. Če bomo mi za Bolgari in Srbi hodili po isti poti, bomo tudi mi tjakaj prišli, kamor oni. Poti, kojo ti naši sosedje odobravajo, nam ni treba zametavati, in si posebne poti nadelavati. Mi

Človeku je hudo pri srci, ako vidi mej narodom dokaj mož, ki ne store svoje dolžnosti, ki čepé doma pa grajajo to, kar se je storilo s toliko trudom in žrtvo. — Srce boli vsakega Avstrijca, ako vidi poitalijančene Slovence delovati na polju Italije, ki je bila nam in Avstriji zmirom sovražna, ki le čaka da pride ugoden trenotek, da zahrbtno napade nas in Avstrijo, in bi jo uničila. A to poslednje se zgodilo nikdar ne bode, in prepričani bodite, italijanissimi, da vaše delo se vam ne posreči, vi ste izvrški naroda, in takim ljudem, ljudem vaše vrste se lahko izvije orožje iz rok in se pogubé in razkropé pa uničijo v vašej od vas tako poveličevanej Italiji. Dokaz temu je Slovencev tržaška zmaga. Vse naenkrat se ne more storiti — bodimo zadovoljni s to zmago — pride čas, ko bomo zopet izpodrinili gospode italijanissime, dobili večino — in nazadnje imamo se ve z delom, a ne samo z grajanjem skupno poslanstvo iz Primorja avstrijsko — še le takrat si lahko oddahnemo in ponosno bomo pogledali na svoje delo — odložili skrbi za nekoliko časa pa usklknili: to je delo skupno, delo sloge!

Ako hočemo vestno izreči naše razmere, moramo žalibog grajati tudi postopanje takih delavcev, ki delajo na enej strani za naš in na drugej za italijanski rod. Slovenci glejte, da iztrebite take ničvredneže iz naroda, da nam ne prestopijo meje. — Taki so hujši, nego odkriti nasprotniki, taki ljudje so izdajice sebe in celega slovanskega rodi, ki naj mu solnce vedno sveti.

Pri zadnej volitvi v Trstu bilo je dosti takih postopačev, ki so vlezli v naš hram in zasledovali reči da jih ponese tje. Misliti nam je treba na obstanek a ne na razpad, delovati mora vsak, naj si bo delo še tako majheno, stori ga v prid celemu narodu; nikdo nij še postal naenkrat bogatin, temuč zbiral je pri zrcih, nosil je vkup in le s časom je postal to, kar je denes.

Ne kriči po gostilnah; Slovenec sem! ko se ti pa razkadi alkohol si zopet prejšnji mirni človek ki ne stori za prid stvari ničesa.

Iz Gorice 5. aprila [Izviren dopis Narodno politično društvo v Gorici „Sloga“ priredi pod predsedstvom gosp. prof. Povšeta 17. aprila v prostorih goriške čitalnice občni zbor. Na dnevnem redu je več peticij na vi soko ministerstvo. Posebno velevažna peticija

nikaker ne moremo do središča in tudi nikdar ne pridemo, ako nam Jugoslovani pomožne roke ne podadó. Ali smemo biti toliko kratkovidni, da to roko zaničujemo in svoje roke tja stegujemo, od koder se nij nadejati hitre pomoči, koje trebamo? Poglejmo lužičke Slovane, razdeljene mej Sasko in Prusko; oni imajo veliko več občnega z ruščino, se ji približavajo na vse možne načine, njihove oči so nepremično obrnene proti središču in vendar jim zgodovina piše: mene, tekel, fares.

Ko bi Srbohrvatje kdaj bili v nevarnosti poginiti, se bode Rusija zanje tako potegnila, kakor se za Bolgare; ako bođemo torej mi z Jugoslovani spojeni „dušom telom“, tedaj smemo po vsi pravici pričakovati, da se bode Rusija nagnala tudi za nas; za nas Slovence same se ne bode, kakor se ne poganja za Slovence na Laškem.

„Prvi korak k uzajemnosti so oni storili s tem, da pišejo z ruskimi črkami, drugi korak pa s tem, da so upeljali v svojih šolah ruski jezik kot učni predmet,“ trdi g. n. Glede

je prva ki se glasi: „da bi se zaradi colniške pogodbe odločno postopalo proti Nemčiji, katera namerava z izredno visoko colnino za- braniti izvaževanje avstrijskih kmetijskih pridelkov, in da bi se varovalo naše uže tako onemoglo kmetijsko stanje pred popolnim propadom“. Nemeč zatira kakor Italijan povsodi, kjer le more Slovana, in nasproti tem je petičifa na pravem mestu. Bog daj vspeh! Tudi neudje se lahko udeleže zbora, a glasovanja nemajo.

Rogovljenje italijanissimov je pri nas (strašno) velikansko — a pri belem dnevi nemajo poguma napadati Slovence, zaradi tega pa je gibanje po noči tem živahnije. Ako prideš v Gorico in si poznan kakor narodnjak — in ako greš zakasnjen in miren na svoj dom, izza vsakega vogla ti preti nevarnost in svetovano naj bi bilo, da hodi zmirom po sredi ceste da se pred nevarnostjo o pravem času previdiš, ali pa še bolje ostani doma. P.

Domače stvari.

— (Ljubljanske mestne volitve.) Volilni shod narodne stranke je bil v nedeljo jutro v čitalnici. Postavljeni so bili kandidatje za vse tri volilne razrede in sicer za III. volilni razred gg. dr. Valentin Zarnik, J. N. Horak in Jos. Jurčič; za II. razred gg. dr. Jos. Vošnjak, Franjo Ravnikar in Luka Robič; za I. razred gg. Jos. Kušar, Jos. Strzelba, dr. Poklukar in Andrej Dolinar. — G. Klun, ki je bil dozdej v III. razredu odbornik, se je novej kandidaturi odpovedal.

— (V ljubljanskej kazini) so imeli nemškutarji volilne shode. K volilnemu shodu za III. razred je bilo 5 (reci pet) volilcev prišlo, a k volilnemu shodu za II. pa 12 (dvanaest). Torej dozdej tam v onem taborji nij še posebnega navdušenja. — Vladni svetovalec g. dr. vitez Schöppl se je novej kandidaturi v II. razredu odločno odpovedal in se nij dal preprostiti, da bi jo spet prevzel. Sploh se sodi, da je ta odstop g. c. k. vladnega svetovalca ravno tako „znamenje časa,“ da se bodo politične stvari spremenile, kakor odstop Vestenekov in Taaffejev govor, o katerem denes na prvem mestu lista govorimo. Na mesto Schöppla je bil postavljen pottlej penzionirani višje sodnije svetovalec Franc vitez Gariboldi poleg prejšnjih dveh kandidatov.

prvega koraka ne zdi se nam vredno — z ozirom na zgodovino in njihov narodni razvoj — niti besede spregovoriti. Ako rabijo ruske črke, slobodno jim, to mogó storiti; pa kaj takega mi poskusimo! Da mi kaj tacega storimo, porinemo si smrtno jeklo v svoje narodno bitje! Kakor stvari dandenes stojé, moramo reči, da poprej bode ruski narod popustil svoje črke, kakor pa zapadni Slovani latinico. Glede drugega koraka je mej nami in Srbi razmera le ta, da oni se ruščine uče po šolah mi pa doma, ker se je v šolah ne smemo. Ta okolnost pa za nas govori, kajti Srbi se uče ruščine tako, kakor je, nič ne mešajo, se nič ne približavajo s kako črko, nič ne kaže svojega jezika, ampak oni svoj narodni jezik razvijajo po njegovih naravnih zakonih — ne glede na ruščino. To pravimo tudi mi, da imamo ta sprejeti, ker ga narod slovenski govori in ne zato, ker ga ruščina ima, če je res vse to, da se moramo pri razvoju jezika ozirati na narod.

(Dalje prih.)

— (Uradna „Laibacher Zeitung“.)

Uže včeraj smo naglašali, kako neobjektivno in Slovencem sovražno se ureduje naš uradni kranjski list „Laibacher Zeitung“, ki nosi cesarskega orla na čelu, ki izhaja brez plačevanja časniškega štempla in se vzdržuje z rubeženskim in davkovskim ediktalnimi krajcarji slovenskega kmeta. Ta list je zopet včeraj jasno pokazal svojo neobjektivnost, priobčivši kot članek ves Dežmanov mefistofelični in lažnjivi govor proti Wurmju in Vošnjaku in extenso, a prej nij prinesel onih v našem smislu glasečih se govorov skoro čisto nič. Torej: vse kar je za nas, o tem se v „Laib. Ztg.“ molči po ribje, kar je zoper nas, to se razširno nat.Šne. Še judovski dunajski listi, ki ne živé direktno od davkovskega krajcarja, so objektivnejši, nego zli „furor teutonicus“ renegatsko nemške redakcije „Laibacherice“.

— (Kdo ne potrebuje naše pomoči?) Tukajšnji list „inteligencije“ in „kapitala“ „L. Tagbl.“ je povedal v svojej sobotnej številki, da je vse jedno, če čitalnični pevci pojó skupaj s filharmonikarji ali ne o priliki 25letnice nj. veličanstev, modro rekoč, da filharmoničnemu društvu nij potreba okrepljenja iskati si pri čitalničarjih. Včeraj zvečer je pak dalo filharmonično društvo koncert v reduti, in kaj mislite, koga je naprosilo za pomoč, za sodelovanje, — gotovo kacega „Veliko-Nemca“? Kaj še! Pribežalo je in pomoči iskalo v narodnem taboru, naprosilo znanega bivšega opernega pevcu v Zagrebu, zdaj predsednika cerkniške čitalnice, g. F. Grbica, da je ta nemške mojstre filharmoničnega društva iz zadrege rešil. Bivši predsednik filharmonikarjev g. Leitmajer je ob svojem času rekel, da je to društvo zadnji „hort des deutschthums in Krain“; lani ko so na Krškem peli le nemške pesni, nam je jeden udov pisal, da nij res, da bi bilo treba tam slovenskih grl, temuč da zadoštujejo „deutsche kehlen“. A zdaj?

— (Božja služba.) Ljubljanski knezoškof dr. Zlatoust Pogačar je ukazal, naj se 24. aprila po vseh farnih cerkvah ljubljanskih slovesna velika maša z zahvalno pesnijo poje. V stolnej cerkvi bode maša ob 10. dopóladne.

— (Cesar) je daroval 3000 goldinarjev za ustanovo malega semenišča v Trstu, ki bode imelo namen pomagati, da se odpravi pomanjkanje duhovnov v Trstu in Istri.

Dunajska borza 7. aprila.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65	gld.	60	kr
Enotni drž. dolg v srebru	65	„	85	„
Zlata renta	77	„	80	„
1860 drž. posojilo	118	„	40	„
Akcije narodne banke	805	„	—	„
Kreditne akcije	247	„	90	„
London	117	„	—	„
Srebro	—	„	—	„
Napol	9	„	31 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	52	„
Državne marke	57	„	45	„

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(13—211)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Tužnega srca javljamo vest o smrti gospodično

Neže Žitnik,

hišne posestnice v Ljubljani,

katera je denes zjutraj ob 6. uri, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, po kratkej bolezni v 68. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage ranjce bode vtorek 8. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše št. 14, poljanski nasip, na pokopališče k sv. Krištofu preneseno.

Sv. maše za ranjco se bodo v več cerkvah brale.

Drago ranjco priporočamo v pobožni spomin in molitev vsem prijateljem in znancem.

V Ljubljani, 6. aprila 1879.

(135) **Žalujoci sorodniki.**

Circus Sidoli

na cesarja Josipovem trgu. (134)

Vtorek dne 8. aprila ob 1/2 8. zvečer:

briljantna predstava.

Don Quixotte de la Mancha sè Sancho Panso mej roparji, — španjska pantomima.

Objava.

Veliko trgovstvo z vinom in lesom, ki je bilo doslej pod firmo

„**Bratje Arko v Zagrebu**“,

se je razpustilo, ter se bode od dones nadaljevalo pod imenom

Anton Arko.

Sè spoštovanjem

(126—3) **Anton Arko.**

Razpošiljatev kave

po Hamburških borznih cenah v žakljih à 4¹/₂ kilo netto, franko (poštne prosto) v vse poštno kraje v Avstro-Ogerskej proti poštnemu povzetju. Priporočam osobito sledeče baže:

Santos	1 kilo av. v. gl.	—	kr. 96
Campinos	1 " " " "	1	" 2
Maracaibo	1 " " " "	1	" 14
Cejlon	1 " " " "	1	" 28
Zeleni Java	1 " " " "	1	" 28
Zlati Java	1 " " " "	1	" 52
Mokka	1 " " " "	1	" 90

Ako se vzeme 15 kło. jedne baže, 3 kr., ako 25 kło. 5 kr. pri jednom kilo ceneje. Tudi ceneje baže imajo čist okus, in so krepke, zato se priporoča, da se finejše baže zmeša na polovico s cenejšimi. Po želji naročnikov pošljem dve različni baži v jednom 5 kło. žaklju. Kvaliteto, ki ne ugažajo, vzemem proti povzetju nazaj.

Ottensen pri Hamburgu.

(121) **A. L. Mohr.**

V „Narodne tiskarni“ v Ljubljani je izšlo

in se dobiva:

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Tufel.
8. aprila:
Evropa: Schubert iz Dunaja.
Pri Sionu: Demberg iz Tržiča. — Maschner iz Dunaja. — Jeglič iz Celovca. — Pisko iz Linca.
Bach iz Dunaja. — Hoffmann iz Grader.
Pri Matiču: Lank iz Dunaja. — dr. Zaparec iz Litvo. — Weber iz Koberjava. — Kolbl iz Dunaja.
Weiss iz Grada. — Eoper iz Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Moll iz Trbovlja.
Valasini iz Monza.

Za velikonočna darila

priporoča (125—3)

Rudolf Kirbisch,

konditor na kongresnem trgu v Ljubljani,

velikonočne pirhe

od traganta, kandisa, slame in svile.

Vsak dan frišne pince, potvice in „hušes-pastete“.

Slovenske knjige.

Pri uredništvu „Slovenskega Naroda“ se dobé in na pismo željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče slovenske knjige:

1. „**Doktor Zober**“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „**Kalifornske povesti**“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „**Tugomer**“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „**Na Žerinjah**“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „**Župnik Wakefeldski**“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „**Mej dvema stoloma**“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „**Cvet in Sad**“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Elegantna

spomladanska obleka
18 gold.

Praktična

spomladanska zgornja suknja
10 gold.

Trdne

spomladanske hlače
5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižjej ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje
za gospode in gospe.

priporoča

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11, v Lukmanovej hiši.

Vnanje naroče se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame. (115—4)

Premeščenje.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je svojo prodajalnico pred zvezdni drevored, na oglu glediščnih ulic, v Cettinovičevo hišo

preložil. Isti ima v zalogi veliko izber najnovejših

klobukov, razne vrste cepk, kakor tudi kožuho vino.

Kožuhovina se mej poletjem skrbno shranjeva; najboljše se priporoča

(133—1)

Anton Krejči, kožuhar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.